

SAME WORLD

**“Μοιραζόμαστε σχολικές πρακτικές για την
αιιφορία”**

**1ος Ευρωπαϊκός Διαγωνισμός Καλών Εκπαιδευτικών
Πρακτικών
Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης - Εκπαίδευσης για την
Αειφόρο Ανάπτυξη
του προγράμματος SAME WORLD**

Η φύση στο σχολείο μας

Εκπαιδευτικός & Τάξη

Μαρία Σουργιαδάκη Ατάξη ΕΠΑΛ

email

msourgiad@sch.gr

ΣΧΟΛΕΙΟ

1ο ΕΠΑΛ Ιεράπετρας

Ιεράπετρα, 2015-2016

1. Θέμα(τα)

Παρακαλώ επιλέξτε το θέμα (ή τα θέματα) με το οποίο (ή τα οποία) συνδέεται περισσότερο η εκπαιδευτική πρακτική σας:

- Κλιματική αλλαγή
- Περιβαλλοντική δικαιοσύνη
- Περιβαλλοντική μετανάστευση

2. Περίληψη

Παρακαλώ γράψτε μια περίληψη της εκπαιδευτικής πρακτικής προσδιορίζοντας τα βασικά θέματα, στόχους, δραστηριότητα/τες και μεθοδολογία:

Πρόκειται για ερευνητική εργασία στην Α τάξη ΕΠΑΛ.

Σκοπός- επιμέρους στόχοι: Η ανάπτυξη πρωτοβουλίας, συνεργατικότητας, ψηφιακών δεξιοτήτων, περιβαλλοντικής συνείδησης και δημιουργικότητας, μέσα από την ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης των εξωτερικών χώρων του σχολείου και την διαμόρφωση προτάσεων κηποτεχνικών επεμβάσεων.

Ερευνητικά ερωτήματα:

Ποιες θέσεις φύτευσης και ποια φυτά υπάρχουν μέσα στο σχολείο;

Ποια η κατάστασή τους, ποιες οι απαιτήσεις τους;

Πώς θα θέλαμε να διαμορφωθούν οι εξωτερικοί χώροι του σχολείου;

Πώς μπορούμε να αποτυπώσουμε τις ιδέες μας;

Το θέμα επιλέχθηκε γιατί έχει διαπιστωθεί η γενικότερη απαξίωση των αστικών χώρων πράσινου και η έλλειψη περιβαλλοντικής ευαισθησίας των μαθητών. Οι δραστηριότητες που επιλέχθηκαν εισάγουν τους μαθητές σταδιακά στην έννοια της αειφορίας στο αστικό περιβάλλον.

Συσχέτιση με διδασκόμενα μαθήματα:

Πολιτική παιδεία (ανάπτυξη αειφορικής συνείδησης)

Μαθηματικά (υπολογισμός διαστάσεων χώρων υπό κλίμακα)

Σχέδιο (εκπόνηση σχεδίου υπάρχουσας κατάστασης)

Εφαρμογές Πληροφορικής (δημιουργία ψηφιακών αρχείου, αναζήτηση πληροφοριών και επεξεργασία κειμένων)

Διαμόρφωση τοπίου (σχεδιασμός προτεινόμενης κατάστασης)

Φυτά κηποτεχνίας (προσδιορισμός των φυτικών ειδών που υπάρχουν και την επιλογή προτεινόμενων ειδών)

Οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες, κατέγραψαν και μελέτησαν την υπάρχουσα κατάσταση του πράσινου στους εξωτερικούς χώρους του σχολείου και πρότειναν τρόπους βελτίωσης μέσα από τις αρχές της αειφορίας, τις οποίες ανέλυσαν κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού.

(μέγιστο 200 λέξεις)

3. Περιγραφή Εκπαιδευτικής Πρακτικής

3.1 Εκπαιδευτικός/οί - Ομάδα μαθητών

Παρακαλώ αναφέρετε τα ονοματεπώνυμα των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών και τον αριθμό των μαθητών/τριών:

Εκπαιδευτικός: Μαρία Σουργιαδάκη ΠΕ14.04

Τμήμα 17 μαθητών/τριών που επέλεξαν και εργάστηκαν στο συγκεκριμένο θέμα της ερευνητικής εργασίας.

3.2 Εκπαιδευτικό πλαίσιο

Παρακαλώ επιλέξτε το εκπαιδευτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο υλοποιήθηκε η εκπαιδευτική πρακτική σας:

Σύντομη διδακτική παρέμβαση στο πλαίσιο ενός ή περισσότερων μαθημάτων (διάρκειας λίγων διδακτικών ωρών)

Σχολικό πρόγραμμα - project (διάρκειας μερικών εβδομάδων ή μηνών)

X Άλλο: παρακαλώ προσδιορίστε

ερευνητική εργασία 2^{ου} τετραμήνου

3.3 Μαθησιακές δραστηριότητες & Μαθησιακά αποτελέσματα

Παρακαλώ περιγράψτε τις μαθησιακές δραστηριότητες και τα μαθησιακά αποτελέσματα της εκπαιδευτικής σας πρακτικής:

Οι δραστηριότητες του προγράμματος είχαν σαν στόχο οι μαθητές να αποκτήσουν βασικές γνώσεις κηποτεχνίας και διαχείρισης αστικού πράσινου, να προβληματιστούν και να δράσουν προκειμένου να βελτιωθεί το περιβάλλον του σχολείου.

Βάζοντας τα φυσικά στοιχεία του άμεσου σχολικού περιβάλλοντος στο προσκήνιο και μέσα από την αιεφορική σκέψη, δώσαμε έμφαση σε μια διαφορετική προσέγγιση του τρόπου που αντιλαμβανόμαστε και αλληλεπιδρούμε με τους χώρους και τους ανθρώπους.

Οι μαθητές ανακάλυψαν το φυσικό περιβάλλον, προσδιόρισαν τις ανάγκες του χώρου, περιέγραψαν το δικό τους όραμα (σχέδιο).

Οι εργασίες βασίστηκαν σε φωτογραφίες του χώρου και οι απαιτούμενες πληροφορίες αντλήθηκαν από σχολικά εγχειρίδια κυρίως και βιβλία της σχολικής βιβλιοθήκης, ώστε να αποδεσμευτεί το θέμα της αναζήτησης πληροφοριών από τη διαθεσιμότητα διαδικτυακής σύνδεσης.

Στο τέλος κατασκευάστηκε σχετική μακέτα.

Το προς διερεύνηση θέμα αποτελούσε ένα υπαρκτό πρόβλημα που αναζητούσε λύση. Η ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης απαιτεί γνώσεις και κριτική σκέψη, ενώ οι προτάσεις διαμόρφωσης πέρα από τις γνώσεις απαιτούν φαντασία και δημιουργικότητα. Έτσι το

αποτέλεσμα της ερευνητικής εργασίας δεν θα μπορούσε να είναι αντιγραφή ή απλά παράθεση πληροφοριών.

Αναλυτικά, τα βήματα που ακολουθήσαμε ήταν τα εξής:

Περιηγηθήκαμε σε όλους τους εξωτερικούς χώρους του σχολείου και φωτογράφισαν οι μαθητές την υπάρχουσα κατάσταση των πράσινων χώρων που θα μελετήσουμε.

Έγινε μέτρηση των διαστάσεων των χώρων που θα σχεδιάσουμε

Μαθητές με καλλιτεχνικές δεξιότητες ζωγράφισαν το εξώφυλλο για την εργασία

Μαθητές αναζήτησαν πληροφορίες και συνέθεσαν κείμενα για «τη σημασία του πράσινου στη ζωή μας»

Προετοιμάστηκε ερωτηματολόγιο σχετικά με τις επιθυμίες των χρηστών των χώρων (για να μοιραστεί στους μαθητές του σχολείου)

Παίξαμε το κυνήγι του πράσινου θησαυρού, με στόχο να ανακαλύψουμε τα φυτά που υπάρχουν στο σχολείο: (παραθέτουμε παραδείγματα από τις ερωτήσεις)

1. Είναι μεγάλα και δίνουν καταφύγιο σε πουλιά. Δεν είναι όλα ίδια.

Δείξε μας, πόσα διαφορετικά; (οι μαθητές αναμένεται να φωτογραφίσουν όλα τα διαφορετικά είδη δένδρων που βρίσκονται μέσα στο χώρο του σχολείου)

2. 5 Ξύλινα παρτέρια έγιναν το σπίτι τους. (οι μαθητές αναμένεται να βρουν μέσα στο κήπο και να φωτογραφίσουν τα φυτά που υπάρχουν στα ξύλινα παρτέρια)

3. Ροζ «οινόθηρα». Βρες ποιο είναι και ρώτησε τον κ. ΠΕ18.12: «πού βρίσκεται μέσα στο σχολείο μας και πότε ανθίζει;» (οι μαθητές αναμένεται να αναζητήσουν πληροφορίες και να αναγνωρίσουν συγκεκριμένο φυτό)

4. Ανθισμένο μέσα στο χειμώνα; Ναι και βρίσκεται στον κήπο μας. (οι μαθητές αναμένεται να εντοπίσουν και να φωτογραφίσουν το μοναδικό φυτό που ανθίζει εκείνη την εποχή μέσα στον κήπο του σχολείου)

5. Πέφτουν χάμω, αλλά εμείς δεν τα πετάμε. Μαγική μεταμόρφωση! (οι μαθητές αναμένεται να εντοπίσουν και να φωτογραφίσουν τον κάδο κομποστοποίησης του κήπου, όπου ανακυκλώνουμε τα φύλλα)

Παρουσιάστηκε ppt με παραδείγματα κηποτεχνικών εφαρμογών

Δόθηκαν πληροφορίες για το πώς μετατρέπουμε το σκαρίφημα σε σχέδιο και τη μετατροπή διαστάσεων σε κλίμακα.

Αναλύθηκε και Βελτιώθηκε το ερωτηματολόγιο

Παίξαμε το Παιχνίδι «Ποιο είναι; Ποιο;» (ανακαλύπτουμε τις «πρασινάδες» του σχολείου μας) Βρες το και βγάλε φωτογραφία (μία κάθε ομάδα) για να ψηφίσουμε την καλύτερη. (Πχ. Φοίνικας- Δέντρο που τσιμπάει) Ψηφίζουμε για την καλύτερη φωτογραφία από τα φυτά του κήπου μας ώστε να φτιάξουμε ppt

Μοιράστηκαν τα ερωτηματολόγια σε μαθητές του σχολείου

Ξεκίνησε το προσχέδιο του προαυλίου μας. Έγινε ανάθεση, για να βρουν οι μαθητές πληροφορίες για κάθε φυτό.

Έγινε αποδελτίωση των ερωτηματολογίων

Επισκεφθήκαμε τον κήπο (έγιναν εργασίες συντήρησης και αποτύπωση των εντυπώσεων/ συναισθημάτων της παραμονής σε χώρο πράσινου)

Έγινε κριτική ανάλυση στα προσχέδια του προαυλίου μας και βελτίωση, αναλύοντας τις έννοιες της αειφορικής ανάπτυξης. Θέταμε ερωτήματα: Είναι προσβάσιμο και δίκαιο για όλους; Σέβεται τη φύση; Είναι οικονομικό;

Πραγματοποιήθηκε ενδιάμεση αξιολόγηση από τις ομάδες (τι κάναμε, αξιολογούμε την μέχρι τώρα δουλειά μας)

Έγιναν τα γραφήματα των ερωτηματολογίων και συζήτηση στα αποτελέσματα.

Έγινε επίδειξη της εφαρμογής garden planner για την ψηφιακή δημιουργία κηποτεχνικού σχεδίου

Συζητήθηκαν τα αποτελέσματα από την ανάλυση των γραφημάτων του ερωτηματολόγιου στο ppt

Έγινε επεξεργασία της παρουσίασης του προγράμματος ppt (φυτά, πληροφορίες)

Έγιναν εργασίες συντήρησης/φροντίδας στον κήπο

Όλες οι ομάδες έφτιαξαν μια χρωματιστή μακέτα του σχεδίου για το προαύλιο που έχουν ετοιμάσει. Κλίμακα 1:50.

Ολοκληρώθηκε το Ppt παρουσίασης των εργασιών.

Μέσα από τις παραπάνω δραστηριότητες οι μαθητές έμαθαν:

- να συνεργάζονται μεταξύ τους
- να αναλύουν με κριτική σκέψη, χώρους, χρήσεις, σχέδια
- να συνθέτουν ιδέες
- να αξιολογούν τη σημασία του πράσινου στο αστικό περιβάλλον
- να αναγνωρίζουν φυτικά είδη
- να αποτυπώνουν σχέδιο υπό κλίμακα
- να συντάσσουν και να αναλύουν ερωτηματολόγιο
- να διαχειρίζονται ψηφιακό υλικό (φωτογραφίες, κείμενα)
- να δημιουργούν μακέτα υπό κλίμακα
- να εκτελούν βασικές εργασίες συντήρησης κήπου

Εκτιμάται ότι τα παραπάνω μαθησιακά αποτελέσματα συμβάλουν στη διαμόρφωση αειφορικής σκέψης σε επίπεδο διαχείρισης του αστικού περιβάλλοντος.

(μέγιστο 1200 λέξεις)

4. Αναστοχασμός της Εκπαιδευτικής Πρακτικής

Παρακαλώ αναστοχαστείτε την πρακτική σας, την εκπαιδευτική διαδικασία και τα μαθησιακά αποτελέσματα. Θα ήταν χρήσιμο ο αναστοχασμός σας να απαντά στα εξής σημαντικά ερωτήματα:

- Γιατί είναι μια καλή εκπαιδευτική πρακτική;
- Τι είδους δεξιότητες και ικανότητες βοήθησε να αναπτύξουν οι μαθητές και με ποιον τρόπο;
- Με ποιον τρόπο σύνδεσε τοπικές και παγκόσμιες διαστάσεις των θεμάτων που πραγματευόταν;
- Ποια είναι τα καινοτόμα στοιχεία της;
- Ποια ήταν τα αρχικά κίνητρα των εκπαιδευτικών και των μαθητών και οι λόγοι για τους οποίους συμμετείχαν σε αυτή την εκπαιδευτική πρακτική;
- Ποια είναι τα σημεία-κλειδιά, τα δυνατά και τα αδύναμα στοιχεία αυτής της εκπαιδευτικής πρακτικής;
- Υπάρχουν προτάσεις (συστάσεις) για άλλους εκπαιδευτικούς που ενδιαφέρονται να προσαρμόσουν και χρησιμοποιήσουν την εκπαιδευτική πρακτική σας;
- Ποιος είναι ο αντίκτυπος της εκπαιδευτικής πρακτικής στους μαθητές, στο σχολείο ή/και στην κοινότητα;

Πρόκειται για μια καλή εκπαιδευτική πρακτική γιατί καλλιεργεί πολλαπλές δεξιότητες στους μαθητές μέσα από ένα θέμα που διαμορφώνει και στάσεις ζωής. Έχει πολλές δυνατότητες και μεγάλη ευελιξία προσαρμογής στις εκάστοτε ιδιαιτερότητες του σχολικού χώρου. Δίνει ευκαιρίες για δράση, αναστοχασμό πρακτικών και διαμόρφωση συμπεριφορών.

Μέσα από τις δραστηριότητες οι μαθητές ανέπτυξαν ψηφιακές δεξιότητες, δεξιότητες επικοινωνίας και επιχειρηματικές δεξιότητες όπως ο εντοπισμός ευκαιριών (spotting opportunities), η αξιολόγηση ιδεών (valuing ideas), η ηθική και αιεφορική σκέψη (ethical and sustainable thinking), η δημιουργικότητα (creativity).

Η διαχείριση του αστικού χώρου (μικρογραφία του οποίου αποτελεί το προαύλιο του σχολείου) είναι ένα βήμα προς την ευρύτερη έννοια της διαχείρισης του περιβάλλοντος. Το σχολικό περιβάλλον είναι πιο οικείο, πιο εύκολο να αναλυθεί και πιο εύκολο (σε σχέση με το επίπεδο γνώσεων των μαθητών) για να συνθέσουν προτάσεις διαμόρφωσης. Προσεγγίζουμε λοιπόν το σχολικό περιβάλλον από αιεφορική άποψη, αναζητώντας μια δίκαιη για όλους διαχείριση του προαυλίου, όπου η φύση και οι άνθρωποι ισορροπούν.

«Η φύση στο σχολείο μας» αποτελεί μια καινοτόμα, ως προς την παιδαγωγική προσέγγιση του project based learning, ομαδοσυνεργατική, μαθητοκεντρική, δημιουργική διαδικασία που μπορεί να ενταχθεί στα πλαίσια της ζώνης δημιουργικών δραστηριοτήτων ή προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων.

Δυνατά σημεία αποτελούν: η άμεση επαφή με το υπό εξέταση αντικείμενο (το προαύλιο του σχολείου είναι άμεσα προσβάσιμο ανά πάσα στιγμή), η ποικιλία των δραστηριοτήτων και η δημιουργικότητα.

Αδύνατα σημεία: Η χρονική διάρκεια. Θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη και χρόνος να υλοποιηθούν κάποιες ιδέες των μαθητών, γι' αυτό το συγκεκριμένο πρόγραμμα καλό είναι να έχει ετήσια διάρκεια. Έτσι μπορεί να εμπλουτιστεί και με περισσότερες δραστηριότητες.

Ο άμεσος αντίκτυπος στους μαθητές ήταν η βελτίωση της αυτοεκτίμησή τους λόγω του τελικού αποτελέσματος (ήταν περήφανοι για τις μακέτες που έφτιαξαν). Αν προλαβαίναμε να υλοποιήσουμε κάποιες ιδέες, ο αντίκτυπος στο σχολικό περιβάλλον λόγω της βελτίωσης των εξωτερικών χώρων θα είχε μεγαλύτερη διάρκεια. Η κριτική σκέψη που ανέπτυξαν οι μαθητές σε σχέση με τους αστικούς χώρους πράσινου μπορεί να συμβάλει στο μέλλον στη βελτίωση της ποιότητας ζωής της πόλης.

(μέγιστο 400 λέξεις)